

АПМА МАТЕР

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ "Д. А. ЦЕНОВ"

10 г. спец. „Икономика на туризма“

год. XXVIII, бр. 7, октомври 2019 г.

СПЕЦИАЛНОСТ „ИКОНОМИКА НА ТУРИЗМА“

— 10 години засилен интерес и устойчиво развитие —

Проф. д-р Марияна Божинова – зам.-ректор „Учебна дейност“ и преподавател към катедра „Икономика и управление на туризма“, е съзателят на специалност „Икономика на туризма“. По повод 10-ия рожден ден на специалността, проф. Божинова сподели как се е зародила идеята, каква е професионалната реализация на випускниците, какво е бъдещето на спец. „Икономика на туризма“.

- Проф. Божинова, как се зароди идеята за създаването на спец. ИТУР и

каква беше необходимостта от нея?

- Туризмът е приет за един от стратегическите сектори на националната икономика, за развитието на който страната ни разполага с голямо богатство от природни и антропогенни туристически ресурси. Необходими са обаче и подготвени кадри за организацията и управлението на туристическите дейности и процеси. Идеята за създаване на специалност

„Икономика на туризма“ в нашата академия у мен се зароди още през 2003 г., когато с колегите от катедра „Търговски бизнес“ присъствахме на юбилейна конференция на търговската катедра в ИУ-Варна. От представения техен доклад за развитието на катедрата разбрах, че преподавателите от търговската катедра са създали специалността и катедрата по туризъм в ИУ-Варна. И това е логично, защото и търговията, и туризмът са от сферата на услугите, а и научните специалности имаха еднакъв шифър – 05.02.18 Икономика и управление (по отрасли). През юли 2007 г., когато бях избрана за ръководител кат. „Търговски биз-

нес“, реших да реализираме тази идея. През 2008 г., след обосновката ми пред академичното ръководство и неговото положително становище, започнахме да подготвяме документацията за новата специалност, като в началото на 2009 г. беше приета от Академичния съвет и беше утвърден първият прием от учебната 2009/10 год. Сега с гордост мога да заявя, че от всички висши училища в Северна България само ИУ-Варна и СА „Д. А. Ценов“ са акредитирани да обучават по туристическа специалност в ОКС „бакалавър“ и „магистър“, и ОНС „доктор“.

- Какъв е профилът на студентите, избиращи тази

специалност и какво им дава тя?

- Интересът към специалност „Икономика на туризма“ е висок още от първата година на приема по нея. Специалността избират млади хора, завършили средно образование предимно в професионални гимназии по туризъм и по икономика, и в по-малка степен – езикови гимназии. Интересът към задочната форма е главно от работещи в сферата на туризма – хотели, ресторанти, хотелски и ресторантьорски вериги, туристически агенции, туристически информационни центрове, казина, общински администрации и предприемачи в туризма.

(На 3 стр.)

Образованието създава историята на бъдещето

Ретроспективният преглед показва, че процедурата по откриване на специалност „Икономика на туризма“ към катедра „Търговски бизнес“ (по-късно преименувана на „Търговски и туристически бизнес“) при Стопанска академия „Д. А. Ценов“ стартира с решение №2 от заседание на Академичния съвет от 17.12.2008 г. Няколко месеца по-късно, с решение №4 от 11.03.2009 г., Академичният съвет приема учебната документация на специалността, учебния план и квалификационната характеристика. Първият прием на студен-

ти за обучение в новооткритата бакалавърска специалност е през учебната 2009/2010 г. За периода 2009-2019 г. в специалност „Икономика на туризма“ са приети общо 954 студенти, от които в редовна форма на обучение 504, а в задочна – 450 студенти.

Стопанската академия обучава студенти и в образователно-квалификационна степен „магистър“, програма „Икономика и мениджмънт на туризма“ от 2005 г., а професионалното и следдипломно обучение датира още по-назад във времето. Висшето училище е акредитирано да обучава и в образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Икономика и управление (туризъм)“ в професионално направление 3.8. Икономика от 2013 г., съобразно решение на Националната агенция за оценяване и акредитация.

През месец май 2016 г., с решение № 4/18.05.2016 г., Академичният съвет на СА „Д. А. Ценов“ създава катедра „Икономика и управ-

ление на туризма“ към факултет „Производствен и търговски бизнес“, която е първично звено във Висшето училище, организиращо обучението в специалност „Икономика на туризма“.

В съответствие с промяната се образователна

в специалност „Икономика на туризма“ към настоящия момент. От 2016 г. се предлагат и две магистърски програми, преподавани на английски език.

Академичният състав на катедра „Икономика и управление на туризма“ ра-

та на прогреса. Тенденциите са професиите и длъжностите да се трансформират и талантът, знанията и уменията да стават все по-значим фактор. Ето защо преподаваните на студентите дисциплини формират широка и задълбочена професионална подготовка, като развиват у тях необходимите качества за реализиране на интелектуалните и творческите им способности. Заслужено внимание в обучителния процес се отделя и на провеждане на научни изследвания в контекста на създаване на устойчива връзка образование-наука-бизнес. Тя е основа за постигане на обществени стратегически

цели, защото образованието създава историята на бъдещето.

Доц. д-р Петя Иванова
Ръководител катедра ИУТ

среда, през 2016 г. е разработена и приета нова учебна документация – учебен план и квалификационна характеристика, чрез които се осъществява обучението

боти за утвърждаване на специалността, воден от разбирането, че образованието заедно с технологиите и развитието на духовните ценности са в основа-

Десетилетие със студентски изяви и престижни награди

СА „Д. А. Ценов“ – Свищов обучава вече едно десетилетие своите възпитаници в сферата на туризма. През годините студентите и докторантите към катедра „Икономика и управление на туризма“ са участвали в множество академични инициативи, като кръгли маси, научни сесии, семинари, научно-изследователски проекти, конкурси и др. За нас, преподавателите от катедрата, повод за гордост са множеството престижни награди, които нашите студенти печелят от различни научни форуми. Една малка част тях са: първо място в младежкия форум „Компетенциите на кадрите от образователно направление „Туризм“ в България“ през 2017 г. за студентите Теодора Димитрова, Лилия Петкова, Антонио Първанов и Вероника Асенова; първо място за Шефкет Шефкет в международна конференция „Глобализа-

ция, иновации и развитие. Тенденции и перспективи“, организирана от Университет Валахия, Румъния; първо място за Ивана Атанасова в конкурс, организиран от Комисията за защита на потребителите и Посолството на САЩ в България; второ място за Искра Иванова и Мирослав Иванов в конкурса „Нашият нов бизнес“, организиран от Студентски съвет и АЦККВО при СА „Д. А. Ценов“.

Изявени студенти ежегодно взимат участие в ре-

и Елена“ и др. Със свои разработки, обучаващите се в специалност „Икономика на туризма“ се представят в редица национални и международни конференции. Наши студенти участват в научноизследователските проекти, разработвани от катедрения преподавателски състав, което им дава възможност да разширят своите познания и контакти, и да погледнат от другата страна на научната дейност. През пролетта на 2019 г., в рамките на чествания-

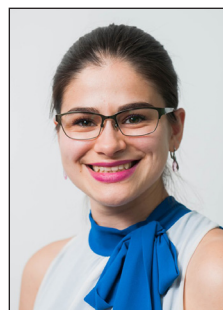
дица конкурси, сред които: Национален студентски конкурс за най-добра разработка на туристическа тематика „Read and travel“; „Моят личен проект: какво да направя, за да успея?“; „Ако знаете Вашите права при онлайн пазаруване, няма да сгрешите!“; „Моят старт в бизнеса“; стипендиантска програма на Фондация „Св. Св. Константин

та по случай 10 години от създаването на специалност „Икономика на туризма“, катедра „Икономика и управление на туризма“ организира семинар в с. Орешак, в който участваха студенти от всички курсове на обучение, магистри и докторанти.

Гл. ас. д-р Любомира Тодорова,
Научен секретар

Мария Вълканова,

Випуск 2009-2013 – Sr. Assistant Reporting Specialist, Coca Cola European Partners

Да избереш университет е тежка задача, определя посоката на живота ти и важните хора в него. Особено сложно е, когато не можеш да решиш каква специалност искаш. За мен дилемата беше икономика или туризъм, а СА „Д. А. Ценов“ ми предостави идеалната комбинация – специалност „Икономика на туризма“. Изучаваните дисциплини съчетаха най-доброто от двата свята в едно необятно поле от възможности.

По време на следването се възползвах от възможността да пътувам и да работя, чрез студентски бригади, и така можех да практикувам това, което изучавах.

По повод годишнината от създаването на спец. ИТУР искам да споделя, че съм благодарна за това, че избрах точно тази специалност, този град и се срещнах с тези хора – състуденти и преподаватели!

Неда Стефанова,

Випуск 2009-2013 – екскурзовод, Витоша Транс БГ

Специалност „Икономика на туризма“ беше единственото ми желание при кандидатстване в СА „Д. А. Ценов“. Обучението ми даде богата теоретична подготовка в различни сектори в сферата на туризма – туроператорската и турагентската дейност, екскурзоводството, хотелиерството и ресторантьорството. Професионалното отношение на преподавателите правеше всяка от дисциплините интересна и заинтригуваща, поощряваха ни да мечтаем смело и да чертаем планове как ще се впуснем в живота и ще вървим напред.

Днес смело мога да кажа, че „Икономика на туризма“ е специалност за приключенци и пътешественици, за волни души и смели мечтатели. Желяна на всички колеги, избрали нашата специалност, да изживеят годините си на следване така вълнуващо и емоционално, както нас! Запазете заряда, който ще получите от преподавателите, вложете вашия устрем и ще постигнете сигурен успех!

Теодора Димитрова

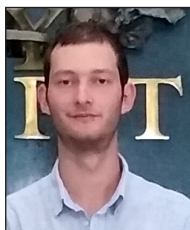
спец. „Икономика на туризма“

Бизнесменът д-р Нгуен Ван Чъ, от Виетнам – възпитаник на СА „Д. А. Ценов“, осигури едноседмично посещение в Сингапур за двама свищовски студенти. Дипломира се през 1984 г., днес той е инвестиционен посредник, работещ във Виетнам и Сингапур. Като магистър от МП „Икономика и мениджмънт на туризма“ с отличен успех, аз бях единият студент, избран за посещението, за което съм благодарна на моите преподаватели, на академичното ръководство и на д-р Нгуен Чъ. Това посещение ме накара отново да повярвам в безкористната доброта, зареди ме с положителна енергия, нови идеи и амбиции, а любезният ни домакин ни даде пример за успешен и добър човек, за който студентските години в Свищов остават незабравими.

Мартин Петков

дипломиран магистър – Park Hotel Kaylaka, Плевен

Избрах специалност „Икономика на туризма“, защото много обичам да пътувам и да посещавам различни градове и туристически забележителности. Винаги съм се възхищавал на хората, занимаващи се с този бизнес, но след като завърших спец. ИТУР оцених огромния труд, който се полага в туристическия бранш. В него целта на всички е посетителите да бъдат не само възхитени от уникалната природа на нашата страна, историческото ни минало и културно наследство, но и да са доволни от хотелското и ресторантьорското обслужване, което освен добра храна и обстановка, включва още отлично обслужване и лично отношение към всеки посетител.

Сиана Спасова

Випуск 2010-2014 – учител по туризъм в ПГСУАУ, гр. Силистра

През периода на следването си имах възможност да усвоя знания за създаване и управление на туристически предприятия, производство и предлагане на туристически услуги, обслужване на туристи. Успоредно с теоретичната подготовка, преподавателите ни стимулираха към участия в студентски научни форуми и work shop обучения, които ми дадоха и практически опит. Като учител по туризъм, с основание мога да оценя, че знанията, уменията, професионалните съвети и личният пример на преподавателите ми са стабилната основа, върху която стъпвам, за да отговоря на изискванията към мен с професионализъм и да бъда пример за своите ученици, така както преподавателите ми в СА бяха и са за мен.

СПЕЦИАЛНОСТ „ИКОНОМИКА НА ТУРИЗМА“

10 години засилен интерес и устойчиво развитие

(От 1 стр.)

Обучението по специалността, посредством специалните дисциплини,

- Завършилите специалността намират успешна професионална реализация във всички сектори

Първият випуск на специалност „Икономика на туризма“

им дава знания и компетенции за икономиката и управлението на туристическите дейности и звена.

- През изминалите 10 години, стотици студенти са се дипломирали в развиваните от катедрата специалност и програми в ОКС „бакалавър“ и „магистър“, и в ОНС „доктор“. Каква е тяхната професионална реализация?

на туристическия бизнес у нас, а някои се реализират и в чужбина. Освен в туристическия бизнес, наши възпитаници работят и в общински администрации – в отделите за категоризация на туристическите обекти, а също и като учители в професионални гимназии по туризъм и по икономика, като за целта са завършили и специал-

ност „Икономическа педагогика“ към ЦСФО при Стопанска академия.

- Как виждате бъдещето на спец. „Икономика на туризма“?

- През изминалия 10-годишен период специалността безспорно се доказва като една от най-атрактивните в нашата Алма матер. И при настоящия прием тя е на трето място по брой редовни студенти, а по общ брой първокурсници заема четвърта позиция в Академията. В бъдеще е необходимо да надграждаме, като насочим усилията си към създаването на бакалавърска специалност в областта на туризма на английски език. Вече има заявен интерес към такова обучение от Гърция, Кипър и други държави. Убедена съм, че интернационализацията на образователния продукт на Стопанска академия е необходимата и правилната стратегия, за да се развива институцията устойчиво.

Продължаващо обучение по туризъм

За първи път обучение, свързано с туризма, в свищовското висше училище се създава през учебната 1975/1976 г. Извън учебния процес се създава Факултет за обществени професии (ФОП) с четири школи, в т.ч. школа по спорт и туризъм (за инструктори и спортни съдии, и екскурзоводи). На курсистите лекции четат известни преподаватели, като: проф. д-р Сл. Славев, който издава и един от първите учебници в страната по „География на туризма“

(1982г.); доц. д-р Г. Гешев и др. От 1991 г., с формирането на Свободния факултет, се увеличават броят на специализациите, курсовете за практически специалности и обучаваните курсисти. В края на ХХ век тук се създава и специализацията „Организация и управление на туризма“, с ръководители проф. д-р Ем. Тананеев и доц. д-р Т. Личев. Обучението се осъществява в редовна и задочна форма, организира се на пазарен принцип и предизвиква значителен интерес. Обучаемите са няколко категории: студенти в икономически специалности; получаващи квалификации за целите на практиката – учители; служители в туристически фирми и др. През последните години ролята на тази специализация намаля и се премина към бакалавърско и магистърско обучение.

Доц. д-р Тихомир Личев

Еразъм+ мобилности на студенти и преподаватели

Студентите и преподавателите от катедра „Икономика и управление на туризма“ участват активно в програмата „Еразъм+“. Катедрата предлага на студентите, избрали да реализират входяща мобилност в СА, портфолио от учебни курсове на английски и руски език. До момента по тях са се обучавали 8 студенти от Тайван, Молдова, Азербайджан, Полша. Осъществени са 7 входящи мобилности на персонал от университети от Руската федерация, Тайван, Армения, Грузия, Румъния и Франция.

Преподавателите от катедрата реализират изходящи мобилности в чуждестранни партньорски университети, както с цел преподаване, така и с цел обучение. До момента са осъществени десет изходящи мобилности в следните университети: University of Fafe; University of Malaga; Financial University under the Government of the Russian Federation; University of Donja Gorica; Kyiv National Economic University; University of Vigo; University of Littoral и други, а до края на 2019 г. предстои да се реализират още две изходящи мобилности.

Студентите от специалност „Икономика на туризма“ и докторанти към катедрата, към началото на учебната 2019/2020 г. са реализирали 8 изходящи мобилности (1 с цел обучение и 7 с цел практика) в Чехия, Румъния, Турция, Великобритания, Испания.

Гл. ас. д-р Павлин Павлов, Еразъм+ координатор

Алумни клубът – мост за нови срещи

Връзката между Стопанската академия и нейните възпитаници е силна и устояваща на времето. Необяснимото явление се дължи на духа, с който е зареден Свищов, известен като „градът на дарителите“, „градът на стоте първи неща“, „студентската столица на България“. Дух, който всеки докоснал се до студентската скамейка отнася със себе си, пази в сърцето си и го връща назад във времето, назад в спомените.

Традицията завършващите студенти да създават мостове за нови срещи със своите преподаватели и обучаващите се в техните специалности намира своята приемственост в учредяването и вписването на завършващите випуски в алумни клубове. Към момента действията създаденият на 12.04.2017 г. Алумни клуб „Академично обучение по икономика и управление на туризма

в СА „Д. А. Ценов“, в който членуват 252 възпитаника от специалност „Икономика на туризма“, и магистърска програма „Икономика и мениджмънт на туризма“. Поддържането на здрави връзки със завършилите спец. ИТУР студенти дава възможност за участие на бившите вече студенти в събития и срещи, инициирани както от преподавателите от катедрата, така и от самите тях, като участия в национални ученически състезания, срещи с работодатели и посещения на студенти в реална работна среда.

Гл. ас. д-р Любка Илиева, Алумни координатор

Изнесени обучения

По време на своето следване студентите от специалност „Икономика на туризма“ реализират множество посещения в реална

работна среда, които са съобразени с утвърдения учебен план и изучаваните от тях дисциплини. Тези посещения се осъществяват в различни туристически предприятия, с голяма част от които катедрата има сключени меморандуми за сътрудничество. Изнесени обучения ка-

тедрата реализира, както в гр. Свищов, така и извън него. Партньорски взаимоотношения са изградени не само с местни представители

на туристическия бизнес, но и с редица представители на практиката в градовете Русе, Велико Търново, Ловеч, Троян, Трявна и с. Арбанаси. В обекти на партньорите академичният състав на катедрата, заедно със студентите от специалността, провеждат визити, с помощта на които се цели изграждане на своеобразен мост между теорията и практиката при подготовката на кадри за туристическия бизнес.

Катедра ИУТ

Туристическа обиколка на Свищов за Световния ден на туризма

От създаването си през 2016 г. до днес, катедра „Икономика и управление на туризма“ ежегодно организира и провежда туристическа обиколка на гр. Свищов за своите възпитаници, посветена на Световния ден на туризма – 27 септември. Всяка година в маршрута се включват различни туристически обекти, които разкриват историята на града.

Благодарение на Рени Илиева – 4 к. в спец. ИТУР и екскурзовод към Исторически музей – Свищов, студенти и преподаватели се запознават със забележителностите на „града на стоте първи неща“. Отправна точка на туристическата обиколка е Стопанска академия „Д. А. Ценов“ и паметника на дарителите пред

нея, като символи на дарителството. В рамките на организирания тур се посещават още: църквата „Света Троица“ – построена от Кольо Фичето; Първо българско народно читалище „Еленка и Кирил Д. Аврамови“; Професионална държавна търговска гимназия „Димитър Хадживасилев“; Самоковлиевата къща с експозицията „Градски бит и кул-

тура“; къща-музей „Алеко Константинов“; Сладкарската къща с етнографска експозиция и др.

Катедра ИУТ

Вечер на специалност „Икономика на туризма“

Част от създадените от катедра „Икономика и управление на туризма“ традиции е провеждането на Вечер на специалност „Икономика на туризма“, която се организира през пролетта на всяка година. Целта на събитието е да събере на едно място преподаватели, студенти от всички курсове на обучение в бакалавърска и магистърска степен, и докторанти. Вечерта на специалността студентите свързват с много емоции, за които допринасят анимационните програми, подготвяни от различни техни колеги всяка година, както и с множеството награди, които осигуряват част

Анжелина Василева
и Виктория Здравкова

И И тръгвам към Свищов с желание
К Където получавам нови знания.
О Откривам тук преподаватели
Н Наставници, но също и приятели
О Обикаляйки обекти по света
М Мечтаем да сме точно там сега
И И казват ни прилагайте това
К Когато дойде ви реда!
А А ние пишем, зурим и четем,
Н Но мечтаем да се наковем
А А трябва изпита да взема,
Т Теорията, практиката да превзема,
У Успеха да си повиша
Р Ред на мене е сега!
И Изпитвам луда нужда за купон,
З Завършваме с отличен тоз сезон
М Морето чака ни за нова история,
А А на есен – първа аудитория!

Димитър Митков
и Тома Здравков

И И стягам аз багажа
К Каква дестинация да избира
О Обичам и планините и морето
Н Накъде, посъветвай ме, да продължа
О Обичам родината си мила
М Милея за пясъците златни, велики планини
И Искам България да обиколя
К Как и на къде
А Аз ще продължа
Н Надалеч, но близко в сърцето
А Академията напомня ми това
Т Туризмът е благо за душата
У У дома пред майчината стряха
Р Република на царици и царе
И Извор на история вековна
З Завинаги, турист, на тебе верен
М Моя си, една, незаменима
А Ах какъв турист съм, ако не твой!

Иван Йорданов

И Изпити ме чакат пак
К Курсова работа за капак
О О, университетът ме зове
Н Наука, знание струят от Нове!
О Обучавам се редовно аз,
М Микроикономиката – първи час
И Имам интерес
К Като едно време в първи клас,
А А след това Основи
Н На правото,
А Анекси, договори, сделки,
Т Трудно е, но да си кажа правото,
У Университетът, нашата Стопанска академия,
Р Различна, сред еднакви ВУЗове,
И Истински кадри произвежда
З За всички икономически вкусове!
М Моят стих завърши тук,
А Академията е просто „чук!“

1. Пътувай, реализирай се и успей със специалност Икономика на туризма. – Теодора Димитрова
2. Икономика на туризма, специалност уникална и неповторима. Запиши се в нея и ще ти стане любима. – Петър Петров
3. Ела, научи, реализирай се! Икономика на туризма СА Свищов – Мирослав Михайлов
4. Туризма обичаме си ний, моренце, СПА и други гледища. Сърцето ни изпълва той, възможности дава ни безброй. Кандидатствайте за таз специалност, бариери сваля до безкрайност. – Фелия Попова
5. Колкото повече туристически дестинации посещавате, толкова по-добре себе си опознавате! – Драгомир Танев

Редактор: Вероника Василева
Дизайнер: Благовеста Борисова
Фотограф: Десислава Петкова
АИ „Ценов“